

Bredbane, og det hele System, der er Spørgsmaal om nu at fremme, og som Regjeringen hidtil siden Krigen har raft Haanden til, har netop havt denne Retning. Vi sætte ikke Priis paa en udelukkende Bredbane, men ere ogsaa bestemte imod en udelukkende Længdebane, og jeg kan ikke vel indsee, hvorledes det skulde være muligt at drage en Bane langs med den vestlige Deel af Jylland, uden at man ved en overordentlig kostbar Tvarbane, som ikke blev af den Betydning, som naar den kommer til at gaae i en skraa Linie efter Regjeringens Plan, skulde søge til Aarhus, som er det Punkt, der fortrinnsviis vil egne sig til at vedligeholde Jernbaneforbindelsen med Østkysten til samme Tid som Jernbanen kommer i en nærmere Forbindelse med Syden. Naar den ærede Rigsdagsmand for Holst Amts 2den Valgfreds (Escherning) bestemt har udtalt sig imod de militære Grunde, der kunde anføres imod, at Banen fremmes i en vis Retning, og de militære Grunde, som anføres for at hendraage den i en anden Retning og navnlig til Fredericia, saa maa jeg i denne Henseende erklære mig enig med den ærede Rigsdagsmand. Jeg troer ogsaa, at det Tidspunkt ikke mere er tilstede, hvor man kan sige, at Spørgsmaalet er aabent, om man af militære Grunde skal modsætte sig en saadant Civilisationens Hjælpemiddel, som Jernbanen er, eller ikke. Jeg troer at Spørgsmaalet var aabent, da der første Gang var Spørgsmaal om at give Concessiøn for en Jernbane i Holsteen, og

jeg skal ikke her videre drøfte, hvorvidt der maaskee dengang kunde have været Anledning til at nære Tvivl, om det danske Monarchie ifølge sit hele Forhold til Europa havde staaet sig bedst ved at vise dette Civilisationens Hjælpemiddel fra sig eller ikke. Det er et Spørgsmaal, hvorom der dengang kunde være forskellige Meninger; men det er nu engang afgjort, og jeg troer, at, efterat Jernbanerne engang ere komne til at høre hjemme indenfor Monarchiets Grændser paa den Maade, som de ere, kan der ikke mere være Spørgsmaal om af militære Grunde at standse vor Udvikling i denne Retning. Det har ogsaa vist sig ved den nylig concederede slesvigiske Bane, at, uagtet der var militære Betænkkeligheder, som jeg, skjøndt jeg er Lægmand i saa Henseende, dog maa tilstaae for mig havde meget stor Vægt, saa fandt man dog, at Lærningerne vare faste, og man kunde ikke give efter derfor. Saaledes som Sagerne stode, maatte vi gaae ud fra, at Krigstilstanden var en Undtagelses-tilstand, og at den fredelige Tilstand er den normale, og at vi ifølge alle Forhold ere henviste til i Fredstid at skulle samle Kræfter til at kunne modstaae Krigen, og at disse Kræfter samlede vi bedst ifølge vore Forhold ved ikke at vise bort fra os noget Hjælpemiddel for Civilisationen; men deraf følger ingenslunde, at man ikke ved at lægge overveiende Vægt paa de commercielle Betragtninger alligevel ogsaa bør tage tilbørlig Hensyn til de militære Betænkkeligheder, som der kunde reise sig.